

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЧИННИКИ ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ У МІСЦЕВІЙ СПІЛЬНОТІ СИЛАМИ МІЖНАРОДНОЇ ЦИВІЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В ЗОНАХ МІЖНАРОДНИХ ОПЕРАЦІЙ З ПІДТРИМАННЯ МИРУ

Статтю присвячено питанням застосування міжнародно-правових чинників у боротьбі з корупцією всередині країни, котра запитала участі ООН у вигляді міжнародної операції з підтримання миру для розв'язання проблем щодо владнання локального збройного конфлікту.

Статья посвящается вопросам использования международно-правовых факторов в борьбе с коррупцией внутри страны, запросившей участия ООН в виде международной операции по поддержанию мира для разрешения проблем по улаживанию местного вооруженного конфликта.

The article is devoted to the application of international legal factors in the fight against corruption in the country, requesting the participation of the UN for an international peace-keeping operation to solve problems of the local conflict resolution.

Постановка проблеми. Сьогодні не треба доводити вкрай негативний вплив локальних збройних конфліктів на ситуацію у світі. Малогабаритні системи масового знищення, забезпечені сучасними системами транспортування, ставлять під загрозу мир у цілому світі. Потоки біженців несуть до розвинутих держав свої економічні проблеми, жорстоку злочинність та навіть відгуки своєї громадянської війни. З менш розвинутих країн вони крадуть: жінок — для використання їх у системі примусової проституції, чоловіків та навіть дітлахів — для участі у війні в якості гарматного м'яса, а також тих та інших — для використання в якості донорів людських органів. Отже для будь-якої держави світу не існує питання щодо актуальності боротьби проти навіть невеликих збройних конфліктів. Саме тому відповіддю світової спільноти на них є формування під егідою ООН системи міжнародних операцій з підтримання миру (далі – ОПМ). На жаль, чисельність зазначених конфліктів у світі постійно зростає. І у 2008 році ООН заявила про виснаження її ресурсів для розгортання нових ОПМ при підтримці існуючих. Саме тому гостро постає питання підвищення ефективності всіх складових ОПМ з метою скорішого успішного завершення операцій.

Ступінь наукової розробки теми. Питання міжнародно-правового регулювання ОПМ у вітчизняній правовій науці практично не досліджувались. Однак зазначена проблематика частково досліджувалась в інших галузях національного права. Так, у 2004 році О. О. Телічкіним була захищена дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук із спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове

право; інформаційне право – на тему «Правоохоронна діяльність у сфері забезпечення міжнародного миру і безпеки: організаційно-правові засади». Зазначеним дослідником у співавторстві з М. І. Ануфрієвим, Л. Ф. Шестопаловою і Г. А. Свислоцьким опубліковано монографію «Деятельность Гражданской полиции ООН на территории бывшей Югославии», де досліджувались питання управління діяльністю цивільної поліції ООН та психологічної адаптації до умов проходження служби в міжнародній місії, з Г. О. Горбуною та К. Б. Левченко – підрозділ 1.2 «Міжнародне співробітництво у протистоянні торгівлі людьми» навчального посібника «Діяльність органів внутрішніх справ по запобіганню торгівлі людьми», де була сформульована управлінська концепція застосування правоохоронних інституцій місій з підтримання миру у галузі боротьби з торгівлею людьми. Сумісно з Л. Ф. Шестопаловою, О. О. Телічкіним було підготовлено праці «Типология стрессогенных факторов, характерных для миротворческих миссий ООН» щодо визначення основних типів стрессогенних факторів, що впливають на службову діяльність персоналу поліції ООН, «Основные принципы и этапы психологической подготовки работников полиции к несению службы в составе подразделений гражданской полиции ООН», де була запропонована система психологічної підготовки кандидатів на посади поліцейських спостерігачів, «Использование метода дебрифинга для профилактики психической дезадаптации участников миротворческой операции», в якій була досліджена система психологічного супроводження службової діяльності цивільної поліції ООН, «Условия и факторы формирования суицидального поведения у полицейского персонала международных миротворческих миссий», в якій була розроблена система попередження надзвичайних подій серед особового складу поліцейського персоналу ООН, з О. Ю. Процьких – «Награды ООН и других международных организаций за участие в деятельности по поддержанию или восстановлению международного мира и безопасности», в якій міститься аналіз чинного законодавства України стосовно порядку носіння нагород міжнародних організацій, з О.М. Ляховою – «Основні принципи діяльності місій на користь миру неінституційного характеру: на прикладі «Тимчасової міжнародної присутності у місті Хеврон», де були сформульовані основні принципи організації діяльності правоохоронних організацій неінституційного характеру.

У 2009 році В.О. Заросило була захищена дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право – на тему «Адміністративно-правове забезпечення участі працівників органів внутрішніх справ України у міжнародній миротворчій діяльності».

В Російській Федерації в 2003 році Земсковим Ю. В. була захищена дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.10 – міжнародне право – на тему «Международно-правовые проблемы организации и деятельности российских полицейских

наблюдателей в операциях ООН по поддержанию мира». Слід зазначити, що питання подолання корупції в рамках місцевої спільноти під час проведення ОПМ цивільними поліцейськими силами, у зазначених роботах не проводилось.

Тому, *метою* статті є дослідження міжнародно-правових чинників щодо подолання корупції в рамках місцевої спільноти силами цивільної поліції в зонах ОПМ.

Виклад основного матеріалу. Сучасні конфлікти носять все більш внутрішній характер і для їх подолання все більш використовується міжнародна цивільна поліція. Отже кількість міжнародних поліцейських в окремих сучасних ОПМ сягає декілька тисяч. Саме від ефективності цієї компоненти сьогодні, м'яко кажучи, не в останню чергу залежать успіхи ОПМ як такої.

Саме в умовах становлення держав після збройних конфліктів найбільш активно розвивається одна з самих шкідливих та небезпечних недуг сучасного суспільства — корупція, для протидії якої у жовтні 2003 р. навіть була прийнята спеціальна конвенція ООН [1]. З одного боку у суспільстві, що відновлюється, корупція є метою боротьби ОПМ і, зокрема міжнародної поліції, з другого — вона ж сама є величезною перешкодою у цій боротьбі.

Перш за все, визначимось з поняттям «корупція». В наш час проблемам боротьби з корупцією присвячено безліч наукових досліджень. Російський вчений, професор Омської академії МВС С.В. Векленко зауважує, що «у чинному законодавстві (Росії) відсутнє не тільки кримінально-правове поняття корупції, але й самий цей термін» [2]. Казахський вчений Е. Алауханов у своєму підручнику з кримінології надає досить простору дефініцію поняття «корупційна злочинність» і, що важливо, звертає увагу на її «над латентність» [3]. Український науковець М. Мельник у своєму докторському дослідженні зауважує, що протидія корупції не повинна обмежуватись примусовим впливом, але повинна використовувати комплекс економічних, політичних, організаційних, правових, ідеологічних, виховних та інших заходів [4]. На наш погляд, найбільш лаконічне, однак разом й системне та всеосяжне формулювання поняття корупції надав у 2008 р. фахівець з ОПМ, науковець з Бірмінгемського університету М. Філл: корупція – це сукупність дій, рішень і процесів, котрі підривають чи перекручують сутність публічної, державної чи муніципальної служби та політичних процесів [5, с. 311].

Безліч праць присвячено різним проблемам підвищення ефективності міжнародних ОПМ. Українські вчені досі, в основному, присвячували свою діяльність питанням якісної підготовки працівників правоохоронних органів України взагалі до умов ОПМ [6], [7], не торкаючись питань безпосередньо боротьби проти корупції в зонах ОПМ. У значній кількості робіт західноєвропейських дослідників у тому чи іншому ступені аналізуються різні аспекти корупції у міжнародній діяльності щодо підтримання миру. Вважається, наприклад, що «для

миротворців одною з найважливіших проблем стосовно місцевої корупції є розвиток та впровадження таких стандартів діяльності державних служб, котрі були б у консенсусі з місцевими нормами та звичаями» [5, с. 315]. Наша позиція виходить з того, що досі не висвітлені питання широкого використання необхідних міжнародно-правових важелів щодо подолання місцевої корупції в зонах міжнародних ОПМ.

Серед телеологічних домінант даного дослідження важливе місце займає розробка міжнародно-правових засобів сприяння подоланню корупції у складі місцевого суспільства в зонах міжнародних операцій з підтримання миру силами міжнародної цивільної поліції. Виходячи з цього, зробимо спробу побудувати доктринальну модель причин, що спричиняють корупцію в зонах ОМП.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Корупція у лавах місцевої поліції.

1.1. Чинники, що провокують корупцію рядового складу місцевої поліції.

Світ має досить прикладів корумпованих поліцейських у будь-яких країнах світу. Не є винятком й кризові країни. Можна навести величезну низку зразків корупції місцевих поліцій в зонах міжнародних операцій з підтримання миру. Найбільш вражаючими є приклади взаємодії “нових” поліцейських Боснії, Косово, колишньої Югославської республіки Македонії зі злочинними угрупованнями, котрі спеціалізувалися на торгівлі жінками [8].

Треба зазначити, що шлях поліцейського по сходах ескалації корумпованості починається з якогось першого кроку. У більш-менш розвинутій державі кожен з корумпованих поліцейських такий перший крок зробив на свій особистий кшталт. Проте сьогодні у кризових країнах перший крок до корупції поліцейського-початківця є більш-менш стандартним та, на жаль, вимушеним.

Типовим прикладом держави після багаторічної громадянської війни була Ліберія. На момент розташування операції ООН з підтримання миру (2003 р.) в країні не існувало організованої поліції. Цивільна поліція ООН створювала поліцію Ліберії, здійснюючи процес перевірки кандидатів та навчаючи їх у поліцейській академії у Пайнсвілі. За найдрібніше порушення принципу: «Ми не крадемо й не брешемо!», – ліберійський курсант відраховувався та назавжди втрачав право бути поліцейським. Проте перший же день роботи примушує його до першого кроку до корупції. Зарплатні молодшого поліцейського ледве вистачає на прожиток. При цьому, розрахунки автора та інших офіцерів зі складу адміністрації оперативної служби цивільної поліції ООН в Ліберії показали, що така ж сума коштів необхідна йому у місяць на проїзд на роботу і додому. Саме тому спостерігачі цивільної поліції ООН заплющували очі на факт, що поліцейські не сплачують за таксі (іншого громадського транспорту в країні не існувало). Тобто вони примушені були заплющувати очі на те, що поліцейський сам для себе визначав «припустимий рівень

корумпованості». Саме з цього моменту поліцейський примушений відводити очі, коли громадяни кажуть йому: «Ти – такий саме корумпований як й інші!» Не треба доводити, що саме це, перше порушення принципів, закладених в стінах поліцейської академії, веде до подальшої необмеженої ескалації корумпованості поліцейського.

Проте у кризовій країні молодого поліцейського можна позбавити зазначеного «першого кроку до корупції». Якщо розрахунки щодо ситуації свідчать про неминучість, наприклад, безкоштовного використання таксі поліцейськими на певній стадії розвитку країни після тривалого збройного конфлікту, зазначена ситуація повинна бути узаконеною, що виключило б у поліцейського почуття першого зробленого ним протизаконного кроку. Зрозуміло, що для цього необхідні певні розрахунки, введення регламентації та політична воля ООН, оскільки саме вона у першу чергу відповідає за позитивну соціальну динаміку в зоні міжнародної операції з підтримання миру.

ООН не має розраховувати на успіх у боротьбі проти корупції в умовах, коли родини місцевих поліцейських фізично не зможуть виживати, якщо їх батьки-офіцери повністю відмовляться від корупційних дій. Наведено саме один приклад, коли соціальна незахищеність ставить молоду людину перед дилемою: чи залишатись поліцейським та піддаватися корупції, чи намагатися залишитись некорумпованим, але не у складі поліції. Подібні ситуації є типовими для країн у кризовому стані. Тому відповідні типові рішення щодо мінімально-необхідного соціального захисту місцевої поліції з реальним урахуванням ситуацій повинні бути опрацьовані на рівні Департаменту операцій ООН з підтримання миру та набути міжнародно-правової основи для їх втілення в зонах операцій ООН з підтримання миру.

1.2. Диспропорційне розростання начальницького складу місцевої поліції.

У 2005 р. розпочався процес передачі повноважень Міжнародної Тимчасової Адміністрації Косово від ООН до Організації з безпеки і співробітництва в Європі. Працюючи у складі Департаменту цивільної поліції ООН з підготовки зазначеної передачі (Handover Department), автор був свідком, як представники ОБСЄ звернули увагу на непомірне розростання чисельності старших офіцерів у складі місцевої поліції. Отже у процентному вираженні вона значно перевершувала відповідну чисельність старших офіцерів поліції в державах Євросоюзу. Технічно це здійснювалося утворенням малоефективних посад з частковим дублюванням функцій, що призводило до зниження результативності місцевої поліції на місцях та до перевищення витрат на її забезпечення. Отже, однією з вимог початку передачі повноважень представники Євросоюзу поставили перед ООН вимогу: у короткий термін (до моменту зазначеної передачі повноважень) знизити чисельність вищого начальницького складу місцевої поліції до процентного рівня, котрий відповідав би рівню у державах Євросоюзу. Не треба доводити, що у

настільки вибухонебезпечній країні, як Косово, значно безпечніше контролювати і утримувати в стандартних межах чисельність вищого начальницького складу однієї з силових структур, ніж знижувати її примусово (!).

Для виключення ситуацій диспропорційного розвитку місцевої поліції, при складанні Мандату цивільної поліції ООН у складі операції з підтримання миру, необхідно на міжнародно-правовому рівні затвердити та протягом дії операції ретельно контролювати дотримання відповідних нормативів у процесі розбудови місцевої поліції.

2. Корумпованість кримінально-виконавчої системи

В зонах операцій з підтримання миру ситуація з кримінально-виконавчою системою виглядає навіть драматичніше. Перше, з чим зіткнулися офіцери цивільної поліції ООН в Ліберії – це повна, майже офіційна відсутність коштів на утримання затриманих, заарештованих та ув'язнених. Саме тому у місцях, тимчасово не охоплених пильною увагою цивільної поліції ООН, місцеві мешканці під керівництвом так званих «майстер-генералів» (колишніх польових командирів) здійснювали тілесні покарання спійманих злодіїв. Автор не володіє офіційними даними стосовно рівня забезпечення працівників служби кримінально-виконавчої системи Ліберії, проте її надійність практично дорівнювала нулю: офіційні затримані зникали протягом лічених годин. У цьому сенсі показовим є приклад, коли у 2004 р., завдяки складній операції по резонансній справі про вбивство працівника ООН було розшукано й затримано закоренілого вбивцю. Він зник з камери попереднього ув'язнення протягом першої ж ночі.

Подібний (нульовий) стан кримінально-виконавчої системи майже повністю позбавляв сенсу діяльність кримінальної поліції, а також діяльність цивільної поліції ООН щодо вдосконалення місцевої поліції. Слід зауважити, що місія ООН в Ліберії не мала повноважень виконавчої влади. Так, наприклад, цивільна поліція не виконувала безпосередньо поліцейських функцій, але здійснювала оцінювання ризиків, навчання курсантів у поліцейській академії, спостерігала за діяльністю місцевої поліції, керувала її службовою підготовкою, тощо. Місцева кримінально-виконавча система також працювала (якщо можна так це назвати) самотужки. Проте ситуація у країні вимагала суттєвого та більшого організаційного та організаційно-правового супроводження і фінансового забезпечення.

Отже для радикального покращення ситуацій з корупцією, що обумовлена тотальною розрухою, відсутністю кадрів і коштів на їх утримання, не може бути альтернативи забезпеченню міжнародної цивільної поліції функціями та повноваженнями виконавчої влади. Останнє було практично доведено протягом поточної операції ООН на Гаїті, коли, не чекаючи змін до Мандату операції, офіцери цивільної поліції ООН, що були призначені викладачами до поліцейської академії, у зв'язку з майже повною відсутністю місцевої поліції, у вільний час

виходили на патрулювання вулиць, використовуючи для поліцейської діяльності свою вогнепальну зброю, котру за Мандатом місії було призначено виключно для самозахисту. Отже створення найважливішого міжнародно-правового документу операції з підтримання миру – Мандату місії – і закріплення у ньому правового статусу місії в цілому та цивільної поліції зокрема, повинно здійснюватись ретельно на підставі повних та достовірних даних. Також треба передбачувати можливість негайної зміни (диверсифікації) статусу відповідно до змін ситуації.

3. Корумпованість місцевого уряду

Останнім часом часто висловлюється думка, що корупція іманентна будь-якому суспільству і що її існування є «майже корисним». В зонах міжнародних операцій з підтримання миру це висловлення має певне підґрунтя. Отже частина практиків з ОПМ вважає, що тимчасове ухилення від боротьби проти корупції в уряді країни конфлікту сприяє стану безпеки. М. Фіпп зауважує, що корупційна практика стає звичайною стратегією для багатьох [5, с. 321]. Ця думка стає більш зрозумілою при інверсному її трактуванні, а саме: на першому етапі – на стадії певного згасання збройного конфлікту, коли вплив партійних лідерів – колишніх польових командирів є вельми сильним, спроба забезпечити демократичні (тобто некорумповані) вибори, шляхом активного виявлення та виключення прихованих протиправних дій зазначених командирів, майже однозначно призведе до чергового вибуху конфлікту. Проте деякі теоретики та практики, в свою чергу, зауважують, що захоплення зазначеним ослабленням тиску на корупцію однозначно призведе до тотального проникнення корупції в усі пори суспільства і виробництва, та, відповідно, до стагнації і далекого відсунення перспектив розвитку країни, досягнення самостійності її економіки та зміцнення правоохоронної системи, що, як вказує той самий М. Фіпп, буде сприяти «утворенню порочного кола».

Одним з прикладів тотальної корумпованості уряду країни після тривалого збройного конфлікту та повного нехтування життєво-важливими чинниками виживання свого народу, є Ліберія. У стані, коли майже все населення країни страждало від голоду, центральними шляхами столиці пересувалися величезні урядові ескорти на розкішних сучасних автомобілях з багаторівневою вишуканою службою охоронців. У 2004 р. автор був свідком, як світова спільнота висловила своє обурення тим, що на цільові кошти, даровані нею на придбання 10 автомобілів для ліберійської поліції, урядом країни було придбано 2 розкішних автомобілі.

Оскільки низку офіційно зафіксованих прикладів можна продовжувати, слід зазначити, що світовою спільнотою для профільної протидії цьому був створений Консорціум ГЕМАП (GEMAP – Програма допомоги в державному управлінні та економічному менеджменті Ліберії). Після зустрічі основних донорів у Копенгагені 11 травня 2005 р. Програму було запроваджено «для встановлення прав суверенних держав вести свої справи в Ліберії шляхом введення неліберійців до центру внутрішньої

адміністрації Ліберії». Міжнародні експерти, що були найняті Консорціумом, до складу котрого входять: ООН, Міжнародний Валютний Фонд, Всесвітній банк, комісія Європейського Союзу, Сполучені Штати Америки та регіональні організації Африки, – мають право заборони (блокування) підпису у Центральному банку країни, державних підприємствах та Державному офісі фінансового обліку – з тим, щоб забороняти чи дозволяти витрати. Консорціум також надає експертів та антикорупційну комісію для продовження боротьби з корупцією в Ліберії [9].

Отже до наново створених урядів країн після збройних конфліктів активно проникають злочинці всіх мастей. Саме вони у першу чергу створюють загальний фон корупції. Тому світовій спільноті в особі Ради Безпеки ООН треба мати політичну волю, щоб на перших етапах після збройного конфлікту у подібних країнах неухильно утворювати міжнародні тимчасові адміністрації, як, наприклад, у Косово [10] та у Східному Тиморі [11].

4. Корупція у складі сумісних комісій зі залучання донорських коштів

Навіть існування зазначених міжнародних тимчасових адміністрацій не може повністю захистити нову країну від значного розкрадання коштів, призначених для її розбудови.

Електростанція у м. Обіліч, що надає енергію всьому Косово, також надає отруйні газові вихлопи на всю провінцію і негайно потребує встановлення сучасних фільтрувальних систем. Спроби зібрати кошти для придбання та встановлення систем відбувалися декілька разів. Все траплялося по одному й тому ж сценарію. Спочатку скликала комісія з місцевих та міжнародних фахівців з метою визначення проблеми, оцінювання кошторису та залучення міжнародних донорів. По мірі наближення часу одержання коштів, міжнародні фахівці за тим чи іншим приводом, один за одним, усувалися зі складу комісії. Та отримані кошти, з моменту їх одержання, безслідно зникали. Автор ознайомився із зазначеними «сценаріями» протягом роботи у складі операції ООН з підтримання миру у Косово в слідчій групі спеціального призначення “Task Force-1”, щодо розслідування резонансних злочинів. Не треба доводити, що у подальших спробах розв'язання зазначеної та подібних проблем, у першу чергу, необхідно застосовувати заходи запобігання повторенню злочину.

Для підтвердження масовості подібних злочинів, наведемо інші приклади з того ж Косово, використовуючи “Перелік найбільш корумпованих у Косово” [12]:

Аеропорт Пріштїна. Розслідування, проведене Департаментом внутрішнього контролю ООН звинуватило шефа Місії ООН у Косово Сорена Єсена Петерсена у тому, що він закривав очі на безгосподарність та всі інші зловживання в аеропорту, починаючи з 2004 р.

Косовська електрична компанія. Бюро Євросоюзу по боротьбі з корупцією ініціювало розслідування стосовно викрадення з компанії мільйонів євро.

Косовське траст-агенство звинувачується в усуненні компаній Самсунг і Нікомед від участі у тендері та у проведенні останнього при участі тільки двох учасників – у порушення тендерних процедур.

Телефонна компанія Пріштини в особі її керівництва сумісно з Другою колонною Місії ООН в Косово підписала договір вартістю 40 млн. доларів – без проведення процедури закупівель. Поліція заарештувала тодішнього Голову компанії Леме Джема, а також інших посадовців, що проходили по справі. Проте справу було скасовано через політичні втручання. Перелік аналогічних порушень може бути продовжений.

Не треба доводити, що в інтересах місцевого населення та репутації ООН у подальших спробах розв'язання подібних проблем, у першу чергу, необхідно застосовувати заходи запобігання повторенню злочину. Вважаємо, що найефективнішим заходом запобігти розкраданню цільових коштів може бути введення міжнародних поліцейських, фахівців із розслідування економічних злочинів, до складу міжнародних комісій з тим, щоб вони своєчасно виявляли та припиняли спроби зазначених економічних злочинів. Проте впровадження запропонованих заходів потребує створення міжнародної правової основи. Беручи до уваги масовість зазначених корупційних злочинів, вважаємо, що введення представників цивільної поліції ООН, фахівців у боротьбі з економічними злочинами, до складу змішаних комісій, на котрі покладається вирішення місцевих проблем із залученням значного кошторису, повинно бути передбачено у Мандаті кожної міжнародної операції з підтримання миру – до початку її розташування, отже повинно мати певну міжнародно-правову базу.

5. Корупція у складі працівників міжнародної операції

Здійснення багатьох з перелічених злочинів було б неможливо без участі корумпованих представників безпосередньо світової спільноти в особі працівників операції ООН з підтримання миру. Проте вивчення корупції у складі ООН у всій її складності і різноманітті заслуговує на окреме дослідження.

Висновки. Аналіз причин виникнення корупції в місцевій спільноті у місцях проведення ОПМ з залученням цивільної поліції ООН, дає змогу зробити наступні висновки:

- корупція в країні, що через Раду Безпеки ООН запросила до себе міжнародну операцію з підтримання миру, є явищем, котре помітно гальмує та зупиняє процеси підвищення рівню захисту суспільства, і навіть перекручує зміст правоохоронної діяльності. Для значного покращення ситуації необхідні зміни і доповнення нормативного регулювання повноважень та правового статусу місій ООН на міжнародно-правовому рівні;

- на пильну увагу потребує нагляд за економічним станом сімей поліцейських-початковців. У ряді випадків необхідно через взаємодію керівництва міжнародної місії з урядом країни встановити систему мінімальних пілґв поліцейським з тим, щоб легалізувати для них мінімальні умови для реального виконання ними своїх обов'язків;

- від моменту розташування міжнародної операції з підтримання миру у країні та від початку моніторингу за діяльністю місцевої поліції, необхідно своєчасно стежити за розвитком останньої, зокрема, за неперевищенням кількості посад високого рангу, що створюються;

- задля прийняття адекватного рішення про статус чергової міжнародної операції з підтримання миру, необхідно ретельно вивчити стан справ стосовно кількості, рівня підготовленості та морального стану місцевої поліції, та у випадку їх недостатності – у мандаті міжнародної операції забезпечити міжнародній цивільній поліції повноваження виконавчої влади.

- враховуючи проблемність дистанційного вивчення ситуації в країні майбутньої операції, необхідно розробити міжнародно-правовий механізм, згідно якого, Рішенням Ради Безпеки ООН можна змінювати статус операції в ході її виконання: при необхідності здійснити перетворення ініціальної звичайної операції з підтримання миру – у тимчасову міжнародну адміністрацію. Підставою для такого рішення може бути виявлена неготовність місцевої влади професійно, чесно та неупереджено розв'язувати управлінські, економічні, міжетнічні та інші проблеми регіону чи місцевої спільноти;

- у випадку політичної чи іншої неможливості виконати зазначене, протягом тої чи іншої міжнародної операції – Радою Безпеки ООН ініціювати створення економічного консорціуму з ведучих національних і міжнародних банків та інших донорів – з тим, щоб узяти під контроль витрати, що здійснюються місцевим урядом принаймні з донорських фондів (досвід консорціуму ГЕМАП в Ліберії).

Використані джерела:

1. Конвенция Организации Объединенных Наций против коррупции Принята резолюцией 58/4 Генеральной Ассамблеи от 31 октября 2003 года [Електронний ресурс]/ ООН. Управление по наркотикам и преступности — 2003. – Режим доступа : http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/corruption.shtml
2. Векленко С.В. Уголовно-правовые средства борьбы с коррупцией, д.ю.н., профессор. [Електронний ресурс] / С.В. Векленко — Омская академия МВД России — 2008, – Режим доступа: <http://www.altsovet.ru/audition/file.php?iid=11>
3. Алауханов Е. Криминология. Учебник [Електронний ресурс] / Есберген Алауханов. – Алматы. 2008. - 429 с. – Режим доступа : <http://www.allpravo.ru/library/doc4204p0/instrum6815/print6869.html>
4. Мельник М.І. Криминологічні та кримінально-правові проблеми протидії корупції: Дис... д- ра юрид. наук: 12.00.08 [Електронний ресурс] / Микола Іванович Мельник - Національна академія внутрішніх справ України. - К., 2002. - 506 арк. - Бібліогр.: арк. 397-422. – Режим доступа: <http://www.dlib.com.ua/kryminolohichni-ta-kryminalno-pravovi-problemy-protydiyi-koruptsiyi.html>

5. Philp, M., 2008, 'Peacebuilding and Corruption' / M. Philp // International Peacekeeping - 2008, vol. 15, no. 3, pp. 310-327
6. Телічкін О.О. Правоохоронна діяльність у сфері забезпечення міжнародного миру і безпеки: організаційно-правові засади: дис... доктора юрид. наук : 12.00.07 / Олексій Олексійович Телічкін – Харків – 2004. – 428 с.
7. Заросило В.О. Адміністративно-правове забезпечення участі працівників органів внутрішніх справ України у міжнародній миротворчій діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук : 12.00.07 / В.О. Заросило – К.: «ДКС Центр» 2009. – 40 с.
8. The State of the World's Human Rights - Bosnia and Herzegovina. [Електронний ресурс] / Amnesty International Report 2007. – Режим доступу: archive.amnesty.org/report2007/eng/Regions/Europe-and-Central-Asia/Bosnia-Herzegovina/default.htm
9. Reno W. Anti-corruption Efforts in Liberia: Are they Aimed at the Right Targets? International Peacekeeping. / W. Reno //Volume 14. Number 3. April 2007. pp. 388-404 International Peacekeeping, Vol.15, No.3, June 2008, pp.387– 404
10. United Nations Resolution 1244 (1999) Annex 2, par.5 – Режим доступу: <http://www.unmikonline.org/Pages/1244.aspx>
11. Resolution 1272 (1999) Adopted by the Security Council at its 4057th meeting, on 25 October 1999 [Електронний ресурс] / Security Council Distr. GENERAL S/RES/1272 (1999) 25 October 1999. – Режим доступу: <http://www.un.org/docs/scres/1999/sc99.htm>
12. Kosovo: Top List of the Corrupted [Електронний ресурс] /ECIKS (Economic Initiative for Kosovo) Prishtinë, 13.04.2006, 00:03 Apr 13, 2006 (Express). – Режим доступу: http://www.eciks.org/english/lajme.php?action=total_news&main_id=364

*Рецензент: д.ю.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України
Баймуратов М.О.*